

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lutego 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z wniosku prokuratora Prokuratury Rejonowej w [...] X. Y. o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności w sprawie o sygn. akt II ZIZ 33/23 przez Sędziego Sądu Najwyższego Marka Dobrowolskiego, po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej, na posiedzeniu niejawnym w dniu 24 lutego 2026 r.

- 1. podejmuje zawieszone postępowanie;**
- 2. wniosek pozostawia bez rozpoznania.**

UZASADNIENIE

X. Y. prokurator Prokuratury Rejonowej w [...] (dalej: „Skarżący”) działając na podstawie art. 29 § 6 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (tekst jedn. Dz. U. z 2024 r., poz. 622 z późn. zm.; dalej: „u.SN”), wniósł o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez Sędziego Sądu Najwyższego Marka Dobrowolskiego z uwagi na okoliczności towarzyszące jego powołaniu na urząd sędziego, co w konsekwencji powinno skutkować wyłączeniem go od rozpoznania sprawy II ZIZ 33/23.

W uzasadnieniu wniosku Skarżący powołując orzecznictwo Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz Europejskiego Trybunału Praw Człowieka podniósł, że Sędzia Sądu Najwyższego Marek Dobrowolski został powołany na ten urząd w okresie obowiązywania zmienionej w 2017 r. ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa, co sprawia, że taki stan rzeczy prowadzi

do stwierdzenia, iż w sprawie II ZIZ 33/23 może dojść do naruszenia standardu niezawisłości i bezstronności, mającego wpływ na wynik tej sprawy.

Sąd Najwyższy postanowieniem z 23 kwietnia 2024 r., I ZB 26/24 zawiesił postępowanie w sprawie z uwagi na konieczność przeprowadzenia zmian legislacyjnych usuwających wady procesowe określone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z 21 grudnia 2023 r., C-718/21 oraz w wyroku pilotażowym Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 23 listopada 2023 r. Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21) w terminie tam zakreślonym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Skarżącego, złożony w trybie art. 29 § 6 u.SN, nie spełnia określonych w tej ustawie warunków jego dopuszczalności i z tych przyczyn podlega odrzuceniu.

Ustawą z 9 czerwca 2022 r. o zmianie ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 1259), z dniem 15 lipca 2022 r. dodano do ustawy o Sądzie Najwyższym przepisy art. 29 § 4-25, regulujące instytucję tzw. testu niezawisłości i bezstronności. Zgodnie z art. 29 § 5 u.SN dopuszczalne jest badanie spełnienia przez sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wymogów niezawisłości i bezstronności z uwzględnieniem okoliczności towarzyszących jego powołaniu i jego postępowania po powołaniu, jeżeli w okolicznościach danej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy, przy czym okoliczności towarzyszące powołaniu sędziego Sądu Najwyższego nie mogą stanowić wyłącznej podstawy do podważenia orzeczenia wydanego z udziałem tego sędziego lub kwestionowania jego niezawisłości i bezstronności (art. 29 § 4 u.SN). W art. 29 § 6 u.SN określono przy tym katalog spraw, w których przysługuje uprawnienie do złożenia wniosku o zbadanie niezawisłości i bezstronności. Zgodnie z tym przepisem wniosek o stwierdzenie przesłanek, o

których mowa w art. 29 § 5 u.SN, może być złożony wobec sędziego Sądu Najwyższego lub sędziego delegowanego do pełnienia czynności sędziowskich w Sądzie Najwyższym wyznaczonego do składu rozpoznającego: środek zaskarżenia; sprawę dyscyplinarną; sprawę o zezwolenie na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej lub tymczasowe aresztowanie sędziów, asesorów sądowych, prokuratorów i asesorów prokuratury; sprawę z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych dotyczącą sędziego Sądu Najwyższego oraz sprawę z zakresu przeniesienia sędziego Sądu Najwyższego w stan spoczynku.

Od strony procesowej, nowe instrumenty prawne, określone odpowiednio w art. 29 § 5 u.SN i art. 42a § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (dalej powoływana jako p.u.s.p.), zostały ukształtowane jako środki, w ramach których można formułować zarzuty braku niezawisłości i bezstronności sędziego z powołaniem się na okoliczności towarzyszące jego powołaniu oraz postępowania sędziego po powołaniu, jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy może to doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego (realny) wpływ na wynik sprawy, z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy.

Dokonując formalnej oceny wniosku inicjującego niniejsze postępowanie wskazać należy, że pochodzi on od strony postępowania przed Sądem Najwyższym (zob. art. 29 § 7 u.SN). Zachowano również termin tygodniowy, o którym mowa w art. 29 § 8 zd. pierwsze u.SN. Wniosek zawiera żądanie stwierdzenia, że w sprawie zachodzą wobec Sędziego Sądu Najwyższego Marka Dobrowolskiego przesłanki wskazane w art. 29 § 5 u.SN, które mogłyby w okolicznościach danej sprawy doprowadzić do naruszenia standardu niezawisłości lub bezstronności, mającego wpływ na wynik sprawy z uwzględnieniem okoliczności dotyczących uprawnionego oraz charakteru sprawy (art. 29 § 9 pkt 1 u.SN). We wniosku nie wskazano jednak wymaganych prawem okoliczności uzasadniających zawarte w nim żądanie ani dowodów na ich poparcie, które wskazywałyby na okoliczności związane z powołaniem na pełniony urząd, na sposób postępowania sędziego po powołaniu, jak i na wpływ, jaki okoliczności te mogłyby mieć na wynik rozpoznania sprawy głównej (zob. art. 29 § 9 pkt 2 u.SN). Skarżący nie podniósł też żadnych okoliczności mających wpływ na orzekanie

przez sędziego w postępowaniu sądowym, a pośrednio na jego niezawisłość, niezależność i bezstronność.

Końcowo Sąd Najwyższy wyjaśnia, że przepis art. 429 § 1 k.p.k., stosowany odpowiednio na podstawie art. 29 § 24 u.SN, nakłada na prezesa sądu, do którego kieruje się wniosek z art. 29 § 5 u.SN, obowiązek kontroli ustawowych warunków dopuszczalności takiego wniosku. Wprawdzie w niniejszej sprawie wydane zostało zarządzenie o przyjęciu wniosku, jednakże dostrzeżenie braków formalnych na późniejszym etapie nie wyłącza obowiązku odrzucenia wniosku, który w sposób oczywisty nie spełnia wymogów ustawy (art. 29 § 5 i § 9 pkt 2 i § 10 u.SN w zw. z art. 429 § 1 k.p.k.). Dokonanie kontroli formalnej na możliwie wczesnym etapie postępowania wnioskowego zapobiega zbędnemu angażowaniu całego wieloosobowego składu orzekającego w procedurę oceny formalnej, wyznaczonego do dokonania oceny merytorycznej, o ile jest dopuszczalna (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 15 listopada 2022 r. sygn. akt III CB 10/22).

Sąd Najwyższy wskazuje nadto, że postanowieniem z 23 kwietnia 2024 r., I ZB 26/24 zawiesił postępowanie w sprawie z uwagi na konieczność przeprowadzenia zmian legislacyjnych usuwających wady procesowe określone w wyroku Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (Wielka Izba) z 21 grudnia 2023 r., C-718/21 oraz w wyroku pilotażowym Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z 23 listopada 2023 r. Wałęsa przeciwko Polsce (skarga nr 50849/21) w terminie tam zakreślonym. Sąd Najwyższy postanowił jednak podjąć dalsze postępowanie mając na uwadze uchwałę z 3 grudnia 2025 r., I NZP 7/25.

Z tych wszystkich względów, Sąd Najwyższy uznał, że analizowany wniosek nie spełnia wymagań formalnych, określonych w art. 29 § 9 pkt 2 u.SN i na podstawie art. 29 § 10 w zw. z § 24 u.SN w zw. z art. 430 § 1 k.p.k. orzekł jak w sentencji.

[M. T.]

[r.g.]

